

Když místo deště padají dolary

„Je možné, aby se poslední v přírodě přežívající národy zapojily do současného globálně systematizovaného světa s jistotou, že jejich identita nebude ohrožena...?“

Lidé žijící ve městech, odloučení od exotických končin si na základě mediálních produktů, jakými jsou hollywoodské filmy či fotografické reportáže z cestopisných magazínů, jednoduše vybudovali představu o „divoších“ žijících kdesi v době kamenné. Podobně je to s Masaji, kteří patří mezi jedno z nejproslulejších a nejsvráznějších afrických etnik. Jejich štít jako symbol vzdoru dokonce dominuje samotné keňské vlajce. Patří také proto mezi nejvyhledávanější turistické cíle v této zemi.

Turisté se ale v poslední době cítí stále častěji zaskočeni, ne-li podvedeni, když se příslušníci tohoto etnika po předvedení tance, zpěvu a rituálního rozdělání ohně dožadují zaplacení poměrně tučných částek. Jejich představy o upřímnosti kmenových zvyků dostanou vážné trhliny, obzvláště když u nich zahlédnou logo Coca Coly, značkovou obuv nebo digitální hodinky. Podobné situace jsem se stal svědkem v rezervaci Masai Mara, kde jsme projížděli kolem skupiny švýcarských turistů.

Masaj v tradiční kostkované dece, z níž okatě vyčníval štítek „made in China“, seděl za laptopem a stahoval fotky starších turistů, které před chvílí vyfotografoval při vystupování z horkovzdušného balonu uprostřed buše. Vypálené CD s fotkami prodával za několik desítek dolarů.

I jinde v rezervaci můžete spatřit landrover, který řídí masajský válečník v džínách s tradičními ozdobami na hlavě a před obdivnými zraky turistů stopuje šelmy podle čichu. Stále existuje mnoho lidí, kteří jsou ochotni toto divadlo brát vážně. Nitky globalizace ale již dávno dosáhly už i na masajské území a jejich země dávno není pustým krajem uprostřed divočiny, ale spíše velmi atraktivní turistickou destinací.

Masajové v současnosti sami rozjíždějí drobné podnikání – spravují a pronajímají kempy, pořádají výuku tanců, organizují trekové výpravy do buše. Za vše pochopitelně vybírají peníze. To koliduje s naivní představou některých turistů, kteří by domorodé kmeny nejraději viděli zakonzervované ve skanzenech, kde by se nejlépe pořizovaly akčně vypadající snímky. Na jedné straně jsou tedy původní obyvatelé pošilhávající po vymořené naší civilizaci a na straně druhé naší kulturou znavení lidé, které fascinuje svět odloučený od veškerého pokroku. Existuje něco mezi tím?

Autor: Jan Svatoš. Text vznikl pro potřeby výukového materiálu *Respekt neboli*.